

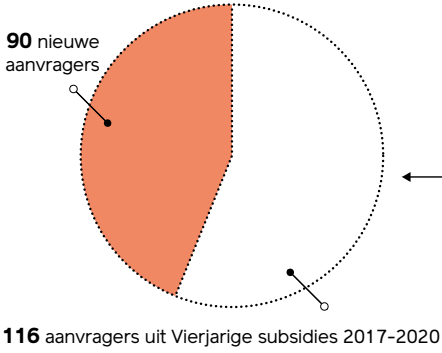
Kunstenplan 2021-2024

algemene

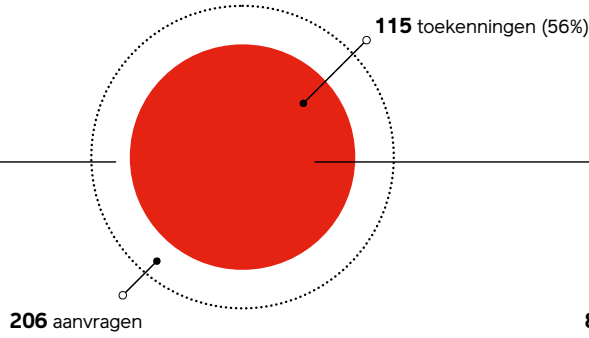
inleiding

regeling vierjarige subsidies

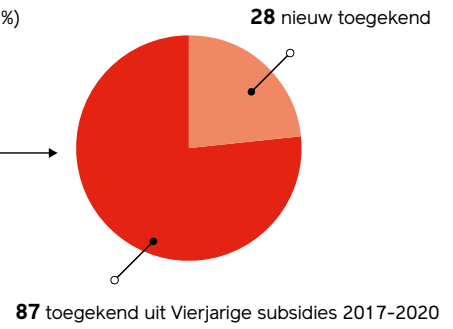
Nieuwe aanvragers

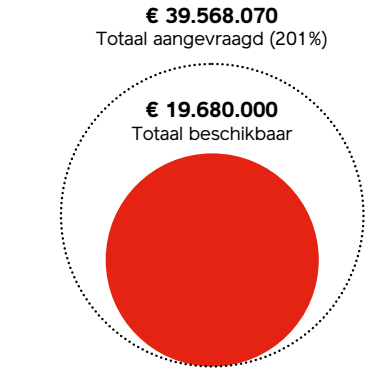
Aanvragen en toekenningen

Nieuwe toekenningen

Budget Totaal aangevraagd bedrag tegenover totaal beschikbaar bedrag (per jaar)

Totaal aangevraagd tegenover totaal beschikbaar per discipline per jaar

€ 5.913.919 (179%)

€ 3.712.730 (186%)

€ 3.300.000 beschikbaar budget

€ 2.000.000 beschikbaar budget

BFNA

Cultuureducatie

€ 3.155.423 (175%)

€ 4.732.065 (182%)

€ 1.800.000 beschikbaar budget

€ 2.600.000 beschikbaar budget

Dans

Erfgoed

€ 2.738.684 (161%)

€ 1.200.604 (169%)

€ 1.700.000 beschikbaar budget

€ 710.000 beschikbaar budget

Film

Letteren

€ 5.132.647 (219%)

€ 12.981.999 (248%)

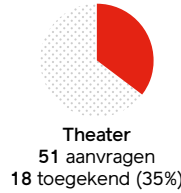
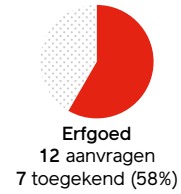
€ 2.345.000 beschikbaar budget

€ 5.225.000 beschikbaar budget

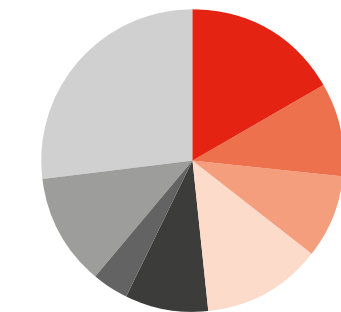
Muziek(theater)

Theater

Toekenningen Aantal toekenningen tegenover aantal aanvragen per discipline

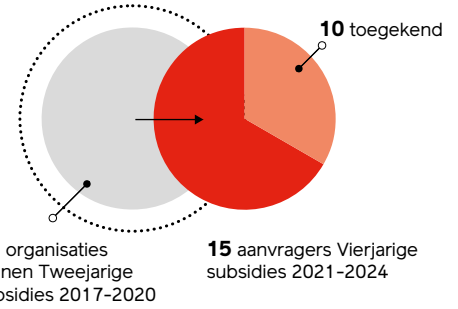

Budgetverdeling Verdeling van totaal toegekend bedrag (per jaar)

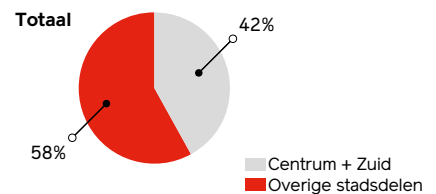
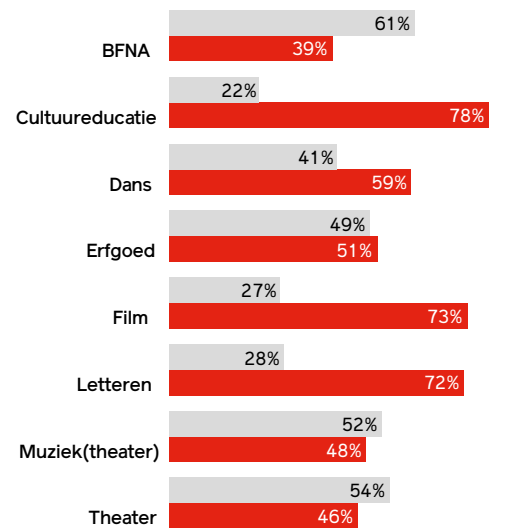

- BFNA € 3.298.622 (17%)
- Cultuureducatie € 1.990.500 (10%)
- Dans € 1.800.000 (9%)
- Erfgoed € 2.600.000 (13%)
- Film € 1.700.000 (9%)
- Letteren € 710.000 (4%)
- Muziek(theater) € 2.345.000 (12%)
- Theater € 5.225.000 (27%)

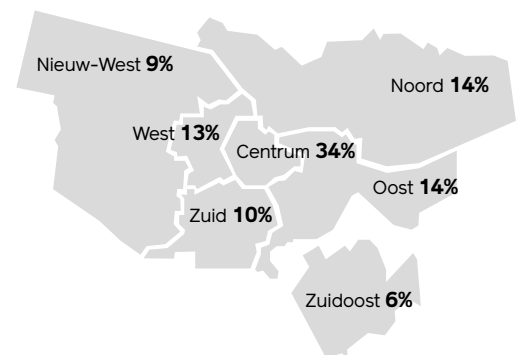
Toekenningen Doorstroom vanuit Tweejarige subsidies 2017-2020

Toekenningen Spreiding van voorgenomen activiteiten

Toekenningen Spreiding van voorgenomen activiteiten totaal

Deel 1

Algemeen beeld

Het AFK staat voor fantastische kunst voor alle Amsterdammers. Een stad waar fantastische kunst gemaakt wordt en waar iedereen de kans heeft die kunst te ervaren of beoefenen. Als hoofdstedelijk kunstfonds is het AFK er voor professionele kunst en amateurkunst, voor individuele makers en organisaties in alle kunstdisciplines, met verschillende regelingen en activiteiten op maat. De regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 van het AFK is bedoeld voor professionele organisaties die in continuïteit werken. De regeling maakt deel uit van het Kunstenplan van de stad Amsterdam, en komt voort uit de Hoofdpijnen Kunst en Cultuur.

De komende vier jaar ontvangen 115 culturele organisaties een vierjarige subsidie van het AFK. Het gaat om podia, musea, festivals, tentoonstellingsruimtes, dans-, muziek- en theaterensembles, literaire producenten, beeldende kunst initiatieven, multimediale platforms, talentontwikkelaars en organisaties voor cultuureducatie. Ze vormen een levendige cultuurstad, samen met de 35 instellingen in de Amsterdamse Basisinfrastructuur (Amsterdam Bis), waarover de Kunstraad in juni zijn advies uitbracht. Met elkaar staan deze organisaties garant voor een kwalitatief, veelzijdig en over de stad gespreid cultuuraanbod, met een gevarieerd publieks- en maatschappelijk bereik.

De mooie, spannende en ambitieuze plannen die er door 225 aanvragers bij het AFK werden ingediend voor 3 februari 2020 staan in schril contrast met de realiteit rond de uitbraak van het coronavirus dat zich aandiende in de maanden waarin deze aanvragen behandeld werden. Concerten, voorstellingen, tentoonstellingen en festivals werden vanaf half maart afgelast en de Amsterdamse theaters, podia en musea sloten noodgedwongen hun deuren. Ook nu de coronamaatregelen zijn versoepeld, is duidelijk dat de impact, ook op termijn, groot zal zijn. Het tijdelijk stilvallen van het rijke en gevarieerde cultuuraanbod, dat we als Amsterdammers als zo vanzelfsprekend beschouwen, heeft tegelijkertijd onderstreept wat de immense waarde is van cultuur voor de stad. Omdat alle organisaties in deze onzekere tijd des te meer behoefte hebben aan duidelijkheid en mogelijk perspectief en zekerheid, heeft het AFK in volle vaart doorgewerkt om op 3 augustus volgens planning de besluiten te kunnen publiceren. Commissievergaderingen vonden digitaal plaats, en ondertussen heeft het AFK zich ingezet voor steunmaatregelen voor de sector. Naast het Snelloket Corona Projecten voor makers, is er uit de gemeentelijke noodkas door de wethouder 17 miljoen euro vrijgemaakt voor culturele organisaties in het Kunstenplan. Het betreft ondersteuning in twee fasen aan zowel de Amsterdam Bis als door het AFK gefinancierde instellingen, waarbij het AFK nauw betrokken is.

Voor de beoordeling van de vierjarige aanvragen is uitgegaan van de ingediende plannen. Nieuwe informatie kan gedurende deze tenderprocedure die de behandeling van de vierjarige regeling is, niet worden meegenomen. Ook was het de afgelopen maanden te vroeg om de precieze impact van de coronamaatregelen op de uitvoering van plannen te duiden. De nieuwe 1,5 meter maatschappij zal er naar alle waarschijnlijkheid toe leiden dat veel van de gehonoreerde organisaties zich genooddaakt zien hun plannen aan te passen. De meeste van de gehonoreerde organisaties hebben naar mening van het AFK een gezonde bedrijfsvoering en een goede organisatorische basis, en zijn bovendien veerkrachtig en vindingrijk. Ze zijn onder meer beoordeeld op de mate waarin ze zichzelf weten te

ontwikkelen en hebben het vermogen om zich aan te passen aan hun omgeving, die ook voor corona al sterk aan verandering onderhevig was. De beste plannen worden gehonoreerd. Het AFK heeft vertrouwen in de toekomstbestendigheid van de voor 2021-2024 gehonoreerde organisaties en in het culturaanbod waarmee ze de stad in de komende jaren zullen blijven verrijken.

AANVRAGEN

Het AFK ontving in totaal 225 aanvragen. Vier aanvragen voldeden niet aan de formele voorwaarden om in behandeling te worden genomen. Daarnaast zijn er vier aanvragen vóór de besluitvorming ingetrokken door de aanvrager. Elf aanvragen zijn ingetrokken omdat de aanvragers zijn gehonoreerd voor een plek in de functies van de Amsterdam Bis. Als gevolg heeft het AFK 206 aanvragen volledig behandeld. Al deze omstandigheden meegerekend is dit aantal vergelijkbaar met het aantal behandelde aanvragen voor de periode 2017-2020.

Het aantal aanvragen per kunstdiscipline liep sterk uiteen, zoals ook in de lopende kunstenplanperiode. Binnen theater nam het aantal en de omvang van aanvragen flink toe ten opzichte van 2017-2020. Voor deze discipline werden de meeste aanvragen ingediend en voor het hoogste bedrag. Het aantal aanvragers binnen muziek & muziektheater is juist iets afgenomen ten opzichte van 2017-2020. Toch blijven de disciplines theater en muziek het grootst in aantal, en zijn zij samen met de brede discipline BFNA (beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur) goed voor bijna twee derde van de aanvragen. Aanvragen op het gebied van dans, film, letteren, cultuureducatie en erfgoed vormen samen ongeveer een derde van de aanvragen, waarbij letteren met acht aanvragen het kleinst bleek. Het aantal aanvragen voor deze disciplines bleef ongeveer op hetzelfde niveau als in 2016.

In totaal is voor 39,6 miljoen euro subsidie per jaar aangevraagd door de 206 volledig behandelde aanvragen. Dat is meer dan twee keer zo veel als het beschikbare budget van ruim 19,6 miljoen euro per jaar. In alle acht disciplines is het budget overvraagd, gemiddeld 1,9 keer. De grootste overvraag zien we bij de discipline theater, waar met meer, hogere en kwalitatief zeer goede aanvragen een ongekend hoge druk op het budget ontstond: er is 2,5 keer het beschikbare bedrag aangevraagd. Het minst overvraagd is het budget voor film.

90 aanvragers (44%) zijn niet vierjarig gesubsidieerd binnen de huidige kunstenplanperiode. 54 organisaties (26%) vroegen voor het eerst een vierjarige subsidie aan. Het toont de grote dynamiek in het veld. Net als in de vorige periode waren veel van deze aanvragers in beeld bij het AFK, bijvoorbeeld omdat zij eerder projectsubsidie aanvroegen. Daarnaast zijn onder de nieuwe aanvragers vijftien van de 23 organisaties die afgelopen kunstenplanperiode een tweejarige subsidie van het AFK ontvingen. De tweejarige subsidie geeft relatief nieuwe, jonge kunst- en cultuurorganisaties de mogelijkheid om hun activiteiten in een aantal jaar te versterken en zich verder te ontwikkelen op zowel artistiek als zakelijk vlak en op het gebied van publieksbereik. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: tien van de vijftien zien hun vierjarige aanvraag gehonoreerd.

De tendens van het interdisciplinaire werken zet zich verder door. Daarom heeft het AFK kennis van multidisciplinair werken geborgd in alle commissies. Multi- of interdisciplinariteit is zo'n vanzelfsprekend gegeven binnen het hele culturele veld dat dit niet als een aparte categorie te beschouwen is, zoals bijvoorbeeld de rol van design en technologie binnen beeldende kunst en theater en de opmars van muziektheater. Aanvragers konden wel een co-advies bij een andere discipline aanvragen. Het overgrote deel van de aanvragers had vertrouwen in de interdisciplinaire samenstelling van de commissies; in totaal zijn veertien aanvragen bij een tweede discipline voorgelegd voor een co-advies.

Het indienen van een Actieplan diversiteit en inclusie was een voorwaarde om voor vierjarige subsidie in het Kunstenplan 2021-2024 in aanmerking te komen, zowel bij het AFK als in de Amsterdam Bis. Alle aanvragers hebben het Actieplan ingediend. Er zijn daarom geen aanvragen op deze grond buiten behandeling gesteld. De mate van uitwerking verschilde sterk per aanvrager. In alle gevallen hebben de commissies de voornemens in het Actieplan gelezen in wisselwerking met de voornemens in het ondernemingsplan, en in de beoordeling betrokken.

KEUZES

De adviescommissies hebben hun keuzes gemaakt aan de hand van nieuwe beoordelingscriteria die zijn vastgelegd in de gemeentelijke Hoofdlijnen Kunst & Cultuur 2021-2024: artistiek belang, belang voor de stad, uitvoerbaarheid en diversiteit en inclusie. Deze vier criteria zijn in de basis gelijk voor de Amsterdam Bis en de regeling Vierjarige subsidies van het AFK, en komen verderop in deze inleiding uitgebreider aan bod. In de vierjarige regeling bij het AFK is ruimte voor een variëteit aan genres, typen en omvang van organisaties. Aanvragen zijn aan de hand van de regeling en criteria op hun eigen merites beoordeeld. De artistieke betekenis van talentontwikkeling is bijvoorbeeld anders dan van een tentoonstelling of een literair festival, en een podium heeft een ander type bedrijfsvoering dan een ensemble. De commissie beoordeelde altijd of de ambities realistisch en passend zijn bij de organisatie.

De enorme rijkdom aan culturele organisaties in Amsterdam stelde het AFK en de adviescommissies voor zwaarwegende keuzes. De geografische en demografische groei van de stad leidt er bovendien toe dat in het cultuurbeleid de verbinding met de stad, spreiding en diversiteit steeds belangrijker worden om de aansluiting van kunst bij Amsterdammers te houden. Dat heeft consequenties voor onder meer de omvang van plannen en voor nieuwe instroom in het Kunstenplan. In alle disciplines is de veelzijdigheid van aanvragers groot en de kwaliteit van de aanvragen over het algemeen hoog. Gemiddeld genomen komt per commissie 78% van de ingediende aanvragen op basis van een positief advies van de adviescommissie voor honorering in aanmerking. Binnen het beschikbare budget is het mogelijk om 56% van het totaal aantal aanvragen te honoreren.

115 gehonoreerde organisaties wisten de commissies te overtuigen met aansprekende, prikkelende en goed uitgewerkte plannen. 87 van de gehonoreerde organisaties (76%) maakte ook in de periode 2017-2020 deel uit van de vierjarige regeling van het Kunstenplan. Onder hen zijn organisaties met een lange staat van dienst die in hun plannen laten zien dat ze in staat zijn om te blijven bevragen, inspireren en vernieuwen. Aan de andere kant zijn er de 28 nieuwkomers (24%) die met hun plannen een welkome en uitdagende aanvulling op het gesubsidieerde aanbod in de stad vormen, zoals New Urban Collective dat zich met The Black Archives richt op het culturele erfgoed van de Surinaamse, Caribische en Afrikaanse diaspora. Amsterdam Dance Event dat zich met zijn meerdaags stadsfestival al jaren inzet voor de veelzijdigheid van de dancecultuur en elektronische muziek, ontvangt nu voor het eerst een vierjarige subsidie van het AFK voor met name activiteiten die op de artistieke ontwikkeling van het genre gericht zijn. Meer dan een derde van de nieuwkomers bestaat uit organisaties die doorstromen vanuit de tweejarige subsidies. Onder hen zijn bijvoorbeeld Nineties Productions, Unfair, Brainwash, Taartrovers en Stichting Jazzfest. Deze jonge organisaties hebben in de afgelopen jaren flink aan de weg getimmerd en hebben in korte tijd een belangrijke plek ingenomen binnen het culturele landschap van Amsterdam. Veel van de nieuwkomers kenmerken zich door een sterk maatschappelijk engagement, zoals bijvoorbeeld Studio 52nd, dat beladen thema's rond discriminatie en onderdrukking middels theater bespreekbaar maakt in de hoogste schoolklassen van het basis- en middelbaar

onderwijs. Of Stichting Beautiful Distress, die kunst inzet om psychisch lijden zichtbaar, voelbaar en daarmee bespreekbaar te maken.

De gehonoreerde aanvragers krijgen gemiddeld 82% van het door hen aangevraagde bedrag toegekend. Organisaties die net als in 2017-2020 onderdeel uitmaken van de vierjarige regeling krijgen in de komende periode gemiddeld 14% meer subsidie. Nieuwkomers binnen het komende kunstenplan ontvangen straks gemiddeld € 83.000 per jaar, dat is bijna 20% meer dan het gemiddelde bedrag voor nieuwkomers vier jaar geleden. De toegekende bedragen verschillen onderling sterk, overeenkomstig de zeer uiteenlopende typen organisaties die in de regeling worden ondersteund. De hoogste bedragen van tussen de € 620.000 en € 1.310.000 euro per jaar worden toegekend aan Theater Bellevue, De Krakeling, het Rembrandthuis en het Amsterdams Filmhuis (Rialto). Filmfestival Pluk de Nacht krijgt met € 22.500 per jaar het kleinste bedrag.

Naast nieuwe instroom zijn er ook organisaties die geen subsidie meer zullen ontvangen. In totaal zijn 47 organisaties uitgestroomd uit de vierjarige regeling. Drie hiervan dienden geen aanvraag meer in voor 2021-2024. Dertien organisaties zijn nu opgenomen in de Amsterdam Bis. 31 eerder vierjarig en vijf eerder tweejarig gesubsidieerde organisaties hebben een aanvraag ingediend, maar zijn niet gehonoreerd in de vierjarige regeling 2021-2024. Hun plannen passen volgens de commissie minder goed bij de criteria dan de gehonoreerde plannen. Een aantal plannen van de afvallers zijn wel honorabel, maar er is onvoldoende budget om deze ook toe te kennen.

De uitstroom bij de discipline theater is aanzienlijk groter dan bij de andere disciplines. Dit is het gevolg van het beperkte budget dat beschikbaar is voor theater, in combinatie met de overheveling van budgetten naar de functies van de Amsterdam Bis, de grotere hoeveelheid kwalitatieve aanvragen en de verhoging van het aangevraagde bedrag bij theater. Het AFK doet een voorstel voor een oplossing hiervoor aan de wethouder. Het voorstel is erop gericht om het percentage gehonoreerde instellingen gelijk te scharen met de andere disciplines door budget vrij te maken om elf extra theaterorganisaties te honoreren.

ARTISTIEK BELANG

Amsterdam is een bruisende verzamelplek voor artistieke dwarsdenkers en eigenzinnige culturele organisaties. Met het criterium artistiek belang heeft het AFK ervoor gekozen om het autonome vermogen van de kunst nadrukkelijk mee te wegen in de beoordeling. Artistieke autonomie betekent voor organisaties en makers de vrijheid om te onderzoeken, te ontwikkelen en te experimenteren. Daarbij is de kracht van het idee belangrijker dan de perfecte uitvoering. Daarom heeft het AFK in de eerste plaats gekeken naar de artistieke voornemens en de uitwerking daarvan op zichzelf, en naar de artistieke eigenheid daarvan. Die eigenheid onder Amsterdamse culturele organisaties is groot. Van theater- en dansgezelschappen met een herkenbare artistieke signatuur van de maker achter het gezelschap, zoals bijvoorbeeld SHARP/ArnoSchuitemaker, Nicole Beutler Projects en Jakop Ahlbom Company, tot grote en kleine musea wiens eigenheid vaak voortkomt uit de collectie, zoals bij Museum Het Rembrandthuis. Ook de vele festivals in de stad hebben vaak een onderscheidend profiel. Zo richten filmfestivals zich in de meeste gevallen op een specifieke regio of genre van film, en vormen in de muziek centrale thema's rondom een instrument zoals de cello of ud, of een ensemblevorm zoals het strijkkwartet, soms de basis voor een festival of biënnale. Ook binnen de beeldende kunst bestaat een breed palet aan kleine organisaties die zich op een specifiek onderwerp, genre of doelgroep richten.

Naast eigenheid kan een sterke cultuursector niet zonder publiek. Het AFK verwacht van organisaties dat zij hun publiek kennen en een heldere visie hebben op wat ze maken en voor wie. Dit zorgt voor impactvolle kunst en daadwerkelijke verbinding met het beoogde publiek. Voor veel organisaties blijft het een uitdaging om inzicht te krijgen in de belevingswereld van de bezoekers. Desalniettemin is de stad een bakermat voor kunst die een breed of juist gespecialiseerd publiek keer op keer weet te raken. Ook is een ontwikkeling zichtbaar waarbij een deel van de sector het publiek steeds sterker betreft bij zijn activiteiten, en meer inzet op cocreatie. Met name de nieuwkomers in de vierjarige regeling zijn sterk in contact maken met hun publiek. Zoals Sociëteit SEXYLAND die op non-hiërarchische wijze en vanuit een bottom-up gedachte programma's met bezoekers en buurtbewoners maakt. Binnen de erfgoedsector is sprake van een groeiend besef dat culturele erfenissen levend en veranderlijk zijn en dat erfgoedcollecties die veelzijdigheid en dynamiek zouden moeten weerspiegelen. Immaterieel erfgoed wordt in dat opzicht steeds belangrijker. Imagine IC onderkent dat en nodigt Amsterdammers in erfgoedgesprekken uit om hun verhalen te vertellen en hun erfgoed te (her)definiëren. Binnen cultuureducatie, zoals bijvoorbeeld bij Poldertheater, staat nog steeds in toenemende mate de leerling en diens ervaringen centraal en is er veel ruimte voor zelfontplooiing, creatieve ontwikkeling, eigen verhalen en inbreng.

Naast eigenheid en artistieke betekenis voor het publiek kiest het AFK voor organisaties die vanuit reflectie op de eigen praktijk overtuigende artistieke ontwikkelingen of ambities hebben geformuleerd voor de lange termijn. Het lerend vermogen van organisaties stelt hen in staat te reageren op de veranderlijke context waarin zij zich begeven. Vernieuwing, experiment en ontwikkeling zijn onlosmakelijk verbonden met de kunsten. Binnen het huidige Kunstenplan is er door veel vierjarig gesubsidieerde organisaties een beroep gedaan op de Innovatieregeling van het AFK. De regeling ondersteunt innovatie op het gebied van publieksoontwikkeling, inzet van nieuwe media en e-cultuur, bedrijfsmodellen en financieringsstrategieën, kunst als stedelijk laboratorium, buurtgerichte activiteiten en artistieke innovatie met een meerwaarde voor de sector. Alleen al in 2019 werd er voor ruim € 2 miljoen euro aan innovatiesubsidies verstrekt. Veel van deze innovatieprojecten krijgen in de komende kunstenplanperiode een al dan niet structureel gevolg en hebben hun weerslag gevonden in de meerjarenplannen van de organisaties.

Voor de artistieke ontwikkeling van een organisatie is het investeren in de artistiek uitvoerenden essentieel. Het gaat dan eigenlijk om de 'zachte kant' van de Fair Practice Code: de aandacht voor het potentieel en de ontwikkeling van medewerkers. Hier wordt echter in de sector nog weinig aandacht aan besteed. Organisaties investeren veel in talentontwikkeling van nieuwe makers, maar minder in dat van hun eigen personeel. Wel is er binnen cultuureducatie veel aandacht voor de professionele ontwikkeling van de uitvoerende docenten en docerende kunstenaars en artiesten. Via uitwisseling, intervisie en trainingen verbreden en verdiepen zij de komende jaren zowel hun artistieke als didactische vaardigheden.

BELANG VOOR DE STAD

Meer dan ooit zijn culturele organisaties zich bewust van hun omgeving, of dat nu gaat om de maatschappelijke context of meer concreet de buurt of wijk waarin de organisaties zich bevinden. Uit veel plannen spreekt een nadrukkelijke reflectie op de rol van kunst in de samenleving en veel organisaties onderzoeken hun maatschappelijke relevantie. Steeds vaker hangen artistieke en maatschappelijke betekenis samen en is de artistieke visie van een organisatie geworteld in een maatschappelijk bewustzijn. Dit vertaalt zich op verschillende manier naar de praktijk. In de beeldende

kunst, theater en letteren zijn maatschappelijke vraagstukken steeds vaker een artistiek thema en worden onderwerpen als klimaatverandering, de rol van technologie en racisme geadresseerd. De maatschappelijke urgentie draagt in veel gevallen bij aan een sterke artistieke betekenis van het werk voor het publiek, terwijl andersom een artistiek gelaagde en conceptuele benadering een maatschappelijk vraagstuk in een heel nieuw daglicht kan stellen. In het cultuureducatie-aanbod wordt er met name voor jongeren steeds meer aandacht besteed aan het belang van zich verplaatsen in de ander. Gemotiveerd door de wens om zich te verbinden met de samenleving, trekken organisaties steeds dieper de stad in op zoek naar nieuw publiek en proberen dat publiek sterker bij hun werk te betrekken. Een groeiend aantal organisaties ontwikkelt naast hun reguliere aanbod ook kleinschalige buurtinitiatieven om met een nieuw publiek in aanraking te komen, en hier en daar wordt de samenwerking met maatschappelijke partners opgezocht.

Ook voor 2021-2024 blijft de spreiding van het cultuuraanbod over de stad een speerpunt in het cultuurbeleid, zodat kunst voor zoveel mogelijk Amsterdammers dichtbij is. De stad groeit en de behoefte aan kunst en cultuur groeit mee. Stadsdelen als Noord, Nieuw-West en Zuidoost zijn sterk in ontwikkeling en in nieuwere woonwijken is een toenemende behoefte aan podia, filmhuizen en cultuureducatie. Aan de andere kant ervaren sommige organisaties dat het spreiden van hun activiteiten kansen biedt voor het verbreden en vergroten van hun publieksbereik. De spreiding van de voorgenomen activiteiten over de verschillende stadsdelen in Amsterdam neemt in de komende periode toe. Waar voor 2017-2020 de helft (50%) van de activiteiten buiten stadsdeel Centrum en stadsdeel Zuid werd beoogd, is dat in de komende periode bijna 58%. Podia, musea en presentatie-instellingen concentreren zich van oudsher vooral in de stadsdelen Centrum en Zuid. Veel culturele programmering blijft daar te zien. Toch doen ook veel van deze organisaties moeite om buiten hun eigen gebouw en directe omgeving zichtbaar, actief en van betekenis te zijn. Voor producerende organisaties binnen de podiumkunsten en letteren blijven de cultuurhuizen in Zuidoost, West, Nieuw-West en Noord belangrijke partners voor de spreiding van het aanbod.

Onder het belang voor de stad werd ook de mate waarin en wijze waarop organisaties aansluiten bij of anticiperen op één van de langetermijnontwikkelingen in de stad beoordeeld. Aanvragers konden daartoe kiezen uit vijf thema's als eigen accent. Over het geheel sloten de gekozen accenten goed aan op de bestaande activiteiten van organisaties, maar niet altijd werd dit overtuigend uitgewerkt in het plan. Van de 115 gehonoreerde organisaties koos bijna 42% voor het accent Leefbare stad. Nog eens 39% van de toegekende aanvragers koos voor het accent Wereldstad. Voor veel organisaties is internationalisering een vanzelfsprekend onderdeel van de werkpraktijk. Er wordt veel internationaal aanbod geprogrammeerd en organisaties zoeken artistiek-inhoudelijk verwante partners in het buitenland om mee samen te werken en uit te wisselen. Ook gaat er nog steeds veel aandacht uit naar internationaal talent dat in Amsterdam een plek vindt om zich verder te ontwikkelen. Nieuwkomers Cinetol, SEXYLAND en Amsterdam Dance Event verrijken deze kunstenplanperiode het aanbod met overtuigend uitgewerkte plannen op het gebied van nachtcultuur.

UITVOERBAARHEID

Met het criterium uitvoerbaarheid kiest het AFK voor een meer praktische en toegepaste benadering van wat voorheen omschreven werd als zakelijke kwaliteit. De beoordeling is nu een lichtere toets op de haalbaarheid en het realisme van plannen, in plaats van een streven naar zo goed mogelijk ondernemerschap als doel op zich. Dit heeft de toegankelijkheid van de regeling vergroot voor wat jongere organisaties, waar de bedrijfsvoering vaak nog in ontwikkeling is. De beoordeling op dit criterium betrof als het ware een 'reality check' van de beoogde plannen: is het plan met deze mensen, middelen en marketing uitvoerbaar? Dat betekent wel dat als de uitvoerbaarheid ernstig tekortschiet, daar ook strenger mee is omgegaan. Organisaties die door de commissie als onvoldoende zijn beoordeeld op dit criterium komen niet voor subsidie in aanmerking. Dit was het geval bij tien aanvragers.

Gemiddeld genomen was er sprake van een redelijk gezonde bedrijfsvoering in de sector, hoewel veel organisaties het niet breed hebben en op zoek blijven naar financiële en organisatorische versteviging. De wat grotere organisaties met een langere staat van dienst beschikken over het algemeen over redelijke tot goede reserves. Daar staat wel tegenover dat aanvragers die huizen in grote en kostbare gebouwen hoge beheerlasten hebben, die ze soms beperkt in hun financiële wendbaarheid. Huisvestingskosten nemen toe, en de mogelijkheden om betaalbare ruimte in de stad te vinden nemen af. Dit drukt steeds meer op de begrotingen van organisaties, en daarmee ook op het subsidiebudget. Bij kleinere organisaties blijft risicobeheersing een punt van aandacht. Vooral binnen de theater- en dansgezelschappen is hier in de aanvragen maar beperkt aandacht voor. Een basisvoorwaarde in de regeling is dat organisaties principes van good governance in acht nemen. Over het algemeen raken organisaties met de toepassing van deze Code steeds meer vertrouwd, en lijken ook meer beginnende organisaties zich hier al vroeg bewust van te worden. Het feit dat het AFK bij de regelingen Projectsubsidies en Tweejarige subsidies eveneens let op de governance van aanvragers, speelt hier onder andere een rol bij.

De meer recente Fair Practice Code, eveneens een gedragscode van de sector zelf, begint in de meeste disciplines eveneens door te werken in de bedrijfsvoering van organisaties. De eerste schreden die zichtbaar zijn in de aanvragen, zijn bijvoorbeeld dat personeel dat op freelancebasis werd ingehuurd nu in dienst wordt genomen, en dat vrijwilligers betere vergoedingen krijgen. Er is over de hele linie veel aandacht voor fair pay, al verschillen de gehanteerde tarieven ook binnen eenzelfde discipline nog sterk doordat er niet in alle disciplines collectieve richtlijnen zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval binnen de muzieksector, waar het onderwerp wel sterk leeft. Minder aandacht voor fair practice was er in de plannen van de dansorganisaties, die lijken te worstelen met de implementatie van de Code. Een gepaste honorering heeft forse financiële consequenties, terwijl er ook niet veel compensatie meer te vinden lijkt in een verdere versoepeling van activiteiten. Van een aanpassing van het activiteitsniveau om de kosten van eerlijke beloning op te vangen, is in de hele sector nauwelijks sprake. Wel kiezen organisaties wat vaker dan vier jaar geleden voor bestending van kwaliteit met een betere betaling of meer mankracht, dan voor uitbreiding van activiteiten. De meerkosten voor fair practice hebben in bijna alle gevallen echter geleid tot een verhoging van het gevraagde subsidiebedrag. Het AFK is hieraan, waar goed onderbouwd, tot op zekere hoogte aan tegemoet gekomen. Het verhoudingsgewijs beperkte beschikbare budget dwong daarbij tot scherpe keuzes, maar ook tot een kritische blik op groeiplannen.

Over de hele linie is het ambitieniveau in de sector nog steeds enorm. Groeiplannen komen voort uit nieuwe samenwerkingen, de wens tot meer spreiding van activiteiten en de gevoelde noodzaak om

een nieuw en breder publiek te bereiken. Het AFK heeft zo veel mogelijk voorzien in de versteviging en groei van organisaties die in het vorig Kunstenplan als nieuwkomer op een relatief klein budget en met beperkte bezetting hebben gefunctioneerd, en die inmiddels met hun bejubelde en uitverkochte activiteiten en vraag naar samenwerking de toenemende vraag niet meer aankunnen. Niet alle groei werd echter door de commissies realistisch bevonden. Daar waar bijvoorbeeld het beoogde volume van activiteiten niet in verhouding stond tot de omvang of expertise van de organisatie of een heldere onderbouwing van keuzes ontbrak, adviseerden de commissies om minder toe te kennen dan aangevraagd. Ook het trackrecord van een organisatie en de aanwezigheid van een geleidelijk groeipad speelden bij de beoordeling een rol. Vooral organisaties die nog volop in opbouw en ontwikkeling zijn en nog niet veel vet op de botten hebben, worstelen zichtbaar met de balans tussen ambitie en realisme.

De regeling voor 2021-2024 stelt geen voorwaarden aan het aandeel eigen inkomsten. Het vraagt meer algemeen van organisaties een passende en realistische financieringsmix. Het gemiddelde percentage eigen inkomsten blijft met 46% nagenoeg gelijk aan 2017-2020 en bestaat voor het grootste deel uit publieksinkomsten. Met name voor film en erfgoed blijft dit de belangrijkste inkomstenbron naast publieke subsidies. De commissie Muziek en Muziektheater viel het op dat publieksaantallen behoudender worden ingeschat dan in de voorgaande periode, terwijl de commissie Theater concludeert dat het publieksbereik en daarmee de publieksinkomsten nogal eens te optimistisch worden ingeschat.

Marketing blijft een achilleshiel in de aanvragen. Alle eerdere inspanningen van brancheorganisaties en criteria van tal van subsidiënten ten spijt, tonen de plannen voor 2021-2024 hierin helaas weinig ontwikkeling. Doelgroepen worden weinig afgebakend en doordachte, doelgroepspecifieke marketingstrategieën zijn meer uitzondering dan regel. Er wordt maar weinig melding gemaakt van structureel publieksonderzoek in de plannen. Het gevolg hiervan is vooral dat organisaties hun bestaande publiek wel goed weten aan te spreken, maar moeite hebben met het uitwerken van concrete plannen waarmee een nieuw publiek bereikt wordt. Tegelijkertijd is investeren in nieuw publiek voor een toekomstbestendige sector onontbeerlijk. Veel organisaties leunen in hun plannen voor het bereiken van nieuw publiek sterk op samenwerkingspartners. Commissies zijn daar minder van onder de indruk als die plannen het niveau van intenties nauwelijks ontstijgen. Verder vinden ze dat organisaties kennis en kunde om nieuwe doelgroepen te bereiken óók in eigen huis moeten borgen, en daarvoor niet uitsluitend op externen of partners kunnen rekenen. Organisaties die het over het algemeen goed doen op marketinggebied zijn de festivals. Zij investeren in de regel meer in publieksonderzoek en weten creatief om te gaan met eigentijdse middelen. Binnen het letterenveld worden online kanalen, waaronder de podcast, steeds meer en beter ingezet als een alternatief podium voor de inhoudelijke activiteiten en als platform voor gesprek.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Het criterium Diversiteit en inclusie stimuleert, in het verlengde van de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur, dat het in Amsterdam gesubsidieerde kunstenlandschap de diversiteit van de Amsterdamse bevolking beter representeert - voor en achter de schermen en in het inhoudelijke aanbod. Het AFK kiest in het criterium expliciet voor culturele diversiteit, omdat daar wat het fonds betreft nu grote prioriteit ligt. Er is landelijk en gemeentelijk al jarenlang beleid op dit vlak, maar de culturele sector beweegt in dit opzicht langzaam. Waar culturele diversiteit in de regeling vier jaar geleden onderdeel was van de criteria zakelijke kwaliteit en publiek, is het nu een zelfstandig criterium. Het Actieplan diversiteit en

inclusie dat voor alle organisaties in het Kunstenplan 2021-2024 als instapeis verplicht is, werkt in de eerste plaats als bewustwording voor individuele organisaties en als stimulans om tot concrete actie over te gaan. Het criterium in de regeling heeft ook invloed op de keuzes in het landschap als geheel. Het is immers één van de factoren die de prioritering van aanvragen per commissie bepaalt.

De toepassing hiervan heeft bijgedragen aan daadwerkelijke verschuivingen. Ondersteund met vierjarige, tweejarige en projectsubsidies van het AFK en soms ook landelijke subsidie, heeft een nieuwe aanwas aan cultureel diverse makers en organisaties zich de afgelopen jaren kunnen ontwikkelen in de stad. Met name in het theaterveld is er recent sprake van een stroomversnelling. In het geheel van de vierjarige toekenningen 2021-2024 van het AFK zijn er nu overtuigende nieuwkomers zoals Trouble Man, New Urban Collective (The Black Archives) en George & Eran producties. Zij hebben naast een hoge waardering op culturele diversiteit, ook lovende oordelen van de commissie op artistiek belang, belang voor de stad en/of uitvoerbaarheid van de plannen. Tal van andere organisaties die in hart en nieren cultureel divers zijn en in 2017-2020 al vierjarige subsidie ontvangen, krijgen nu opnieuw vierjarige subsidie van het AFK of zijn doorgestroomd naar de Amsterdam Bis, zoals Likeminds, CBK Zuidoost en ISH. 23 toegekende organisaties (circa 20%) werken volledig cultureel divers in aanbod, publieksbereik, personeel en toezicht. Worden de theaterorganisaties meegerekend waar het AFK een aanvullend financieringsverzoek voor indient bij de wethouder, dan neemt dit getal toe tot 28. Daarnaast zijn er verschillende, met name presenterende organisaties gehonoreerd die een bredere programmering hebben, maar daarbinnen veel ruimte maken voor culturele diversiteit zoals Amsterdams Filmhuis Rialto en Theater de Krakeling.

Culturele diversiteit komt niet enkel tot stand bij organisaties die hierin gespecialiseerd zijn, ook al zijn zij belangrijk om tempo te maken met diversiteit, verschil te maken en als bron van kennis voor anderen. Het beleid van de wethouder en het AFK is er ook op gericht om diversiteit in de hele stad vanzelfsprekender te maken. Om die reden was het voor een redelijke beoordeling op het criterium niet noodzakelijk om al een uitvoerig trackrecord op dit vlak te hebben. Wel om serieuze en bij de organisatie passende en concrete plannen uit te werken met een heldere visie. Zelfreflectie en de resultaten van eventuele doelstellingen uit de lopende subsidieperiode, spelen daarbij ook een rol.

Veel organisaties werken in een internationale context en noemen dit als motor voor culturele diversiteit. Commissies zien dat dit in een aantal gevallen inderdaad zo werkt, maar beschouwen internationalisering niet als synoniem voor culturele diversiteit. Werk tonen in het buitenland leidt niet noodzakelijk tot meer openheid voor de cultureel diverse perspectieven en talenten van de stad. Ook maakt het werken met een groep internationale kunstenaars niet noodzakelijk ruimte voor culturele diversiteit in de zin van crossculturele makers en verhalen van de stad of door niet-westerse genres geïnspireerde kunstvormen. Het doel van het criterium in de regeling is te komen tot een betere representatie van de verschillende culturele achtergronden en verhalen, zodat de totale Amsterdamse bevolking zich beter herkent in het cultuuraanbod van de stad.

Van de toegekende organisaties heeft driekwart een voldoende of hogere beoordeling op het criterium diversiteit en inclusie; bij het totaal van aanvragers is dit twee derde. Er zijn geen aanvragers louter op grond van dit criterium niet gehonoreerd. Wel heeft voor een aantal aanvragers een lage waardering op dit criterium in combinatie met tegenvallende beoordelingen op enkele andere criteria, geleid tot een lagere positie in de rangorde van de adviezen. Daardoor was er soms voor hen niet voldoende budget meer beschikbaar.

De grootste stappen worden gezet op het gebied van programmering. In de podiumkunsten en letteren is een verbreding van repertoire zichtbaar. Het uitgangspunt van meerstemmigheid lijkt organisaties te inspireren en de rijkdom aan verhalen, geluiden en perspectieven buiten de westerse canon opent nieuwe deuren. Dit leidt tot bijzondere projecten, zoals het plan van nieuwkomer World Opera Lab voor een interculturele Ring der Nibelungen, die de Noorse mythologie in Wagners meesterwerk verbindt met mythen uit Indonesië, Irak, Mexico en West-Afrika. Binnen de muziek zijn organisaties als het Amsterdams Andalusisch Orkest, Pera en Marmoucha, die zich specialiseren in niet-westerse muziek, veelgevraagde samenwerkingspartners. In het letterenveld laat El Hizra Amsterdammers kennis maken met de rijke Arabische literatuur. Het festival Dancing on the Edge brengt al jarenlang geëngageerd danstheater uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika naar Amsterdam, terwijl het festival Summer Dance Forever en dansgezelschap Backbone een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling en invloed van urban dance binnen de eigentijdse theaterdans. Er is in de stad redelijk veel aandacht voor de begeleiding van cultureel divers talent. Een cultureel divers aanbod valt of staat immers bij voldoende diverse stemmen.

Binnen de beeldende kunst en erfgoedsector gaan de ontwikkelingen op dit vlak nog steeds langzamer. Framer Framed is al enige tijd een van de belangrijkste spelers op het gebied van culturele diversiteit in de Amsterdamse beeldende kunst. De organisatie richt zich op het vertellen van (beeld-) verhalen buiten de traditionele westerse canon. Daarmee doet het niet een beroep op kunst als brenger van dé waarheid, maar laat het zien dat er een veelvoud van perspectieven en waarheden mogelijk zijn. Het CBK Zuidoost, dat afgelopen vier jaar door het AFK werd ondersteund, krijgt vanaf 2021 een functie in de Amsterdam Bis. Bij de discipline Erfgoed was Imagine IC afgelopen periode de enige 'specialist' op dit terrein in de vierjarige regeling. De organisatie krijgt nu gezelschap van New Urban Collective (de Black Archives) als voorvechter van een breder perspectief op het Nederlands en Amsterdams erfgoed. Beide organisaties fungeren in de praktijk ook als inspiratiebron voor collega's in de stad met hun inclusieve benadering en methodes voor co-creatie en participatie. Andere erfgoedorganisaties in de stad besteden in hun plannen wel zichtbaar meer aandacht aan de pijnlijke kanten van de gedeelde geschiedenis van het koloniale verleden en de slavernij, en beginnen meer verantwoordelijkheid te nemen in dit opzicht. De geplande uitbreiding van het Verzetsmuseum Amsterdam bijvoorbeeld voorziet in een afdeling over Nederland als koloniale bezetter in Nederlands-Indië naast de te vernieuwen presentatie over Nederland onder de Duitse bezetting.

Stevige uitdagingen liggen er voor de sector op het vlak van meer diversiteit in het publieksbereik. Daar waar het AFK een positieve ontwikkeling ziet in het aanbod, blijven de plannen voor het bereiken van een cultureel divers samengesteld publiek veelal achter. Vanzelfsprekend is het een prikkel voor bezoek of deelname als bezoekers zich herkennen in of aangesproken voelen door het aanbod. Het betekent echter niet dat publiek vervolgens als vanzelf de weg zal vinden naar de podia, musea, presentatie-instellingen of filmhuizen. Overtuigende marketingplannen voor nieuwe doelgroepen ontbreken veelal. Te vaak wordt er vooral een beroep gedaan op de geprogrammeerde biculturele maker om zijn of haar achterban te mobiliseren. Gezelschappen in de podiumkunsten leunen sterk op de cultuurhuizen in de stadsdelen, waarbij er niet altijd een concreet plan van aanpak bij de aanvrager zelf is. Een representatieve afspiegeling van de Amsterdamse bevolking wordt het meest vanzelfsprekend gerealiseerd binnen de cultuureducatie via scholieren in het binnen- en voorschoolse aanbod. Verschillende organisaties kiezen daarbij bewust voor scholen met een cultureel diverse leerlingenpopulatie. Organisaties als School der Poëzie, Poldertheater en Jeugdtheaterschool Zuidoost hebben dit vanaf de oprichting als basisuitgangspunt en leveren al jaren een belangrijke bijdrage aan het enthousiasmeren van kinderen met uiteenlopende culturele achtergronden.

Ook wat betreft de culturele diversiteit van personeel en bestuur is er voor veel organisaties nog een wereld te winnen. Het verbeteren van de diversiteit van bestuur of raad van toezicht gaat vooral nog het vlottst. Daar is sprake van een vastgesteld verloop dat kansen biedt voor werving. Bovendien is de diversiteit binnen toezichthoudende rollen vastgelegd in de verplichte Governance Code Cultuur, waardoor de aandacht ervoor in een raad van toezicht doorgaans groter is. Moeilijker blijkt het verbeteren van de diversiteit van het personeel, vooral voor organisaties met een klein kernteam waarin weinig verloop zit. Er wordt via gespecialiseerde wervingsbureaus weliswaar deskundigheid ingewonnen, maar niet altijd formuleren aanvragers concrete doelstellingen en een plan van aanpak. Binnen de beeldende kunst kiezen sommige organisaties ervoor een stageplaats of junior-positie te creëren om de onevenwichtige personeelssamenstelling te verbeteren. Ook worden er sectorbreed adviesraden in het leven geroepen. Dit zijn goede eerste stappen, maar er is ambitie nodig om ook op directie- en managementniveau meer diversiteit te bewerkstelligen. Hoopgevend is dat de mogelijkheden voor werving groter zijn dan veel organisaties voor ogen hebben. Onder meer de onlangs door 600+ theatermakers, filmmakers en andere kunstenaars van kleur ondertekende brief 'Wij zien jullie, witte kunst- en cultuursector' maakt dat duidelijk. Overtuigend waren de plannen van organisaties die beseffen dat niet alleen het aantrekken maar ook behouden van bicultureel personeel een voortdurend proces is dat om kritische zelfreflectie, open gesprek en aandacht vraagt.

Ondanks de nog wisselende kwaliteit van de plannen voor meer culturele diversiteit, hebben de meeste adviescommissies op basis van de aanvragen de indruk en verwachting dat niet alleen de door het beleid gevraagde, maar ook de intrinsieke motivatie groeit om met inhoudelijk aanbod en organisatie beter aan te sluiten bij het publiek in de stad. Zij ziet de nieuwe kunstenplanperiode als een kans om daarin nu concrete resultaten te boeken. Het AFK zal de plannen en de resultaten de komende vier jaar nauwgezet monitoren.

TOT SLOT

Met de nieuwe criteria heeft het AFK ingezet op zowel bestendiging als beweging in de stad. Er is gekozen voor duurzame en toekomstbestendige organisaties met haalbare plannen van wie het aanbod en het personeel steeds beter de veelkleurigheid van de stad representeert en waarvan de artistieke betekenis voor een steeds bredere groep Amsterdammers groot is. De gehonoreerde organisaties weten zich sterk te verbinden aan de stad en al haar bewoners, maar vervullen dikwijls ook landelijk een belangrijker rol in productie, presentatie en ontwikkeling van nieuw aanbod. Veel van hen hebben een internationale uitstraling. Samen zorgen ze voor een inspirerend, spannend en internationaal kunstklimaat in de stad.

Deel 2

Werkwijze

bij beoordeling en besluitvorming

PROCES

De aanvragen die in behandeling zijn genomen zijn inclusief alle bijlagen voorgelegd aan deskundige adviescommissies. Het bureau van het AFK heeft de acht commissies in aanvulling op de aanvragen voorzien van informatie over de (subsidie)historie van de aanvragers en van kwantitatieve analyses met betrekking tot de uitvoerbaarheid. De adviescommissies werden in de voorbereiding en advisering bijgestaan door het bureau van het AFK, in het bijzonder de secretaris van de desbetreffende discipline.

De adviescommissies en de aanvragen zijn onderverdeeld naar (hoofd)discipline, om daarbinnen voldoende specialistische kennis te kunnen waarborgen over de breedte aan genres, subgenres en interdisciplinariteit die het actuele kunstenlandschap kenmerkt. Er zijn acht commissies samengesteld; voor dans, theater, muziek & muziektheater, letteren, cultuureducatie, film, erfgoed en BFNA (beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur). De keuze van aanvragers zelf was leidend voor de vraag welke commissie hun aanvraag behandelde. Aanvragers konden indien gewenst een tweede discipline aangeven voor een co-advies, dat naast de eerdere genoemde informatie door de commissie van de hoofddiscipline als bron is gebruikt bij de beoordeling. Adviescommissies konden ook op eigen initiatief om een co-advies van een andere commissie verzoeken wanneer zij dit voor de beoordeling wenselijk achtten.

De acht adviescommissies zijn elk zorgvuldig samengesteld uit adviseurs die het AFK heeft geworven met een gespecialiseerd extern bureau en uit het eigen netwerk. De adviseurs zijn specifiek geselecteerd voor de beoordeling van criteria van de vierjarige regeling 2021-2024 op basis van hun professionele deskundigheid in één of meer relevante disciplines en thema's binnen de kunsten. Daarnaast is in de adviescommissies gezorgd voor adviseurs die over relevante kennis beschikken met betrekking tot de positie van gevestigde kunsten en nieuwe artistieke ontwikkelingen in de stad, de balans tussen presenterende en producerende organisaties, en met betrekking tot culturele diversiteit. De commissies stonden onder leiding van niet-meestemmende voorzitters met een breder maatschappelijk profiel. De samenstelling van de acht adviescommissies is aan het eind van deze inleiding opgenomen. In elke commissie is een zogenaamde dubbeladviseur benoemd, die ook in de commissie van de Amsterdamse Kunstraad zitting nam. De benoeming van alle commissieleden is op voordracht van het bestuur van het AFK bekrachtigd door de raad van toezicht.

Het bestuur van het AFK en de voorzitters hebben erop toegezien dat niemand in de commissie een persoonlijk belang had bij de beoordeling van aanvragen. Adviseurs met een direct persoonlijk belang bij een van de aanvragen konden niet toetreden tot een adviescommissie. Integriteitsregels en andere aspecten van het adviseur- en voorzitterschap zijn vastgelegd in een protocol dat adviseurs en voorzitters bij hun benoeming hebben ondertekend. Dit protocol werkt in aanvulling op het huishoudelijk reglement van het AFK. Bij andere redenen dan een direct persoonlijk belang bestond eveneens de mogelijkheid voor een adviseur om uit integriteitsoverwegingen niet deel te nemen aan de beraadslaging over een afzonderlijke aanvraag. In deze gevallen is de naam van de adviseur bij het

betreffende advies opgenomen. Het besluit over de deelname in de commissie bij een mogelijk belang is altijd gezamenlijk genomen door het bestuur van het AFK, de voorzitter en de adviseur.

De beoordeling vond plaats aan de hand van de criteria uit de regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 van het AFK en de toelichting daarop. Iedere aanvraag is op zijn eigen merites beoordeeld, om recht te doen aan de grote variëteit aan aanvragen. Tegelijkertijd zag het bestuur van het AFK er via de secretarissen op toe dat alle commissies op dezelfde wijze met de criteria omgingen en dat gedurende het beoordelingsproces voor alle aanvragen consequent dezelfde formele maatstaven en beoordelingswijze werden gehanteerd.

De acht commissies hebben met inachtneming van het beschikbare budget per discipline hun advies uitgebracht aan het bestuur van het AFK. Het bestuur heeft de adviezen bestudeerd en gecontroleerd op consistentie, motivering en zorgvuldige totstandkoming. Waar nodig zijn aanvullende vragen gesteld aan (voorzitters van) commissies over aspecten van de beoordeling van aanvragen, het adviesproces en de wijze waarop de regeling is toegepast.

CRITERIA

De adviescommissies hebben gewerkt aan de hand van de beoordelingscriteria, die zijn vastgelegd in de gemeentelijke Hoofdlijnen Kunst & Cultuur 2021-2024: artistiek belang, belang voor de stad, uitvoerbaarheid en diversiteit en inclusie. Deze criteria zijn in de basis gelijk voor de Amsterdam Bis en de vierjarige subsidies van het AFK. In de toelichting op de regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 van het AFK zijn de criteria verder uitgewerkt. De daar genoemde aspecten zijn bij de beoordeling van elke aanvraag aan de orde gesteld. De toelichting is te downloaden via <https://www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl/aanvragen/vierjarige-subsidies-2021-2024/>

De adviescommissies hebben hun oordeel allereerst gebaseerd op de door de aanvrager ingediende stukken. Daarbij is ook gekeken naar het verleden. De kwaliteit van activiteiten in het verleden kan immers een indicatie zijn voor de toekomst. Er is gekeken naar de activiteiten uit de periode 1 januari 2017 tot en met het moment van adviseren. Voor zover mogelijk is er beoordeeld of er sprake is van een ontwikkeling, positief dan wel negatief. Bij organisaties die deel uitmaakten van het Kunstenplan 2017-2020 hebben de commissies tevens gebruik gemaakt van evaluatiegegevens die over die periode beschikbaar waren bij het AFK, de Gemeente Amsterdam en de Amsterdamse Kunstraad. Bij de beoordeling van organisaties die geen deel uitmaakten van het voorgaande Kunstenplan 2017-2020 heeft het AFK waar mogelijk gebruik gemaakt van beschikbare evaluaties in het kader van de verantwoording van projectsubsidies bij het AFK die betrekking hadden op de jaren 2017 of later. Ook was het verplicht om een (live) registratie of andere documentatie van activiteiten mee te sturen met de aanvraag, op basis waarvan de commissie een beeld kon krijgen van de activiteiten in het verleden.

RANGORDE

Op basis van de beoordeling zijn de aanvragen binnen de discipline door de adviescommissie in een rangorde geplaatst en ingedeeld in de categorie 'honoreren' of de categorie 'niet honoreren'. De commissie heeft het bestuur van het AFK vervolgens geadviseerd om de subsidie volgens deze rangschikking aan aanvragers in de categorie 'honoreren' toe te kennen, totdat het subsidieplafond is bereikt. Wanneer het subsidieplafond werd bereikt en een aanvraag daardoor niet meer in zijn geheel kon worden gehonoreerd, gold dat de aanvraag is afgewezen indien minder dan 50% van

het aangevraagde bedrag kon worden toegekend. Wanneer twee of meer organisaties op een gelijk aantal punten uitkwamen, is de beoordeling op het criterium belang voor de stad leidend geweest in de rangorde, en wanneer ook deze waardering gelijk was prevaleerde de aanvraag met de hoogste beoordeling op artistiek belang. Daarna heeft de bijdrage aan de pluriformiteit van de gesubsidieerde organisaties de doorslag gegeven.

Bij de bepaling van de totale rangorde is per criterium gebruik gemaakt van een waarderingsschaal in woorden (zoals 'goed', 'voldoende', 'zwak') als conclusie van de inhoudelijke beoordeling per criterium. De waarderingsschaal in woorden bij elk criterium is een hulpmiddel in het kader van een zorgvuldige en evenwichtige beoordeling van de ingediende aanvragen. Voor een zorgvuldige vertaling naar een rangorde van de aanvragen zijn aan de waarderingsschaal in woorden cijfers (punten) gekoppeld. De besluiten blijven gebaseerd op met argumenten omklede adviezen over aanvragen, aan de hand van de criteria en daarbij toegekende waarderingen met bijbehorende cijfers. Het AFK maakt de adviezen openbaar om inzicht te geven in de gemaakte keuzes.

Het criterium voor artistiek belang telde voor alle disciplines in de totale weging 1,5 maal ten opzichte van de andere afzonderlijke criteria. Indien de aanvraag 'onvoldoende' werd beoordeeld op het criterium 'uitvoerbaarheid' is de subsidie geweigerd. De waarderingen in cijfers zijn voor elk van de criteria als volgt toegepast. Het cijfer staat op zichzelf en betreft geen directe vergelijking met andere aanvragers.

waardering	cijfer	toelichting
zeer goed	5	uitsluitend positief, er zijn geen punten van kritiek
goed	4	positief, slechts lichte punten van kritiek
voldoende	3	positief, met een aantal punten van kritiek
zwak	2	matig, met substantiële punten van kritiek
onvoldoende	1	onder de maat, de kritische punten hebben de overhand

Aleen de best beoordeelde aanvragen komen voor honorering in aanmerking. Bij een advies 'niet honoreren' ligt de totale waardering zo laag dat deze aanvragen naar het oordeel van de commissie moeten worden afgewezen, omdat er te veel zwakke aspecten dan wel substantiële punten van kritiek zijn.

SUBSIDIEHOOGTE

De hoogte van de subsidieplafonds per discipline is zorgvuldig tot stand gekomen en is onder andere gebaseerd op de bedragen die de organisaties op basis van het Kunstenplan 2017-2020 ontvangen.

Er is voor het bepalen van de subsidiehoogte per aanvraag gekeken of er sprake is van een redelijke verhouding tot de begroting van de organisatie in de periode 2017-2020 en tot de in die jaren ontvangen subsidiebedragen van het AFK. Eventuele verhogingen dienden proportioneel te zijn voor zowel de organisatie zelf als in het licht van het totaal beschikbare budget binnen de discipline, en overtuigend te zijn onderbouwd. De commissies zijn zorgvuldig nagegaan hoe eventuele verhogingen van de subsidiebedragen gemotiveerd zijn in de ingediende plannen. Bij nieuwe aanvragers is mede gekeken naar de huidige omvang van andere subsidies en van het huidige activiteitsniveau en de motivatie voor veranderingen daarvan. Voor het geheel van de aanvragen zijn bij het bepalen van de subsidiehoogte de grens van het beschikbare budget betrokken en de beoogde veelzijdigheid in de

te honoreren aanvragen. Uitgangspunt bij het bepalen van de subsidiehoogte was niet per definitie het door de aanvrager opgegeven benodigde bedrag, maar het bedrag dat door de commissie en het AFK (op basis van de geformuleerde richtlijnen) redelijk werd geacht voor de desbetreffende aanvraag. Daarbij is rekening gehouden met een aantal aspecten. Er moet er sprake zijn van een door de aanvrager goed onderbouwde verhouding tussen aard/ grootte van de organisatie, de plannen en de kosten die daarvoor zijn begroot. Er is door de commissie ook gekeken naar wat gebruikelijk is in de sector, de discipline en naar de uitgangspunten van de Fair Practice Code. Ook moet het gevraagde subsidiebedrag in een redelijke verhouding staan tot de mate waarin de activiteiten van belang zijn voor de stad, tot het aandeel van de activiteiten in Amsterdam of tot het bereik van bezoekers en/ of deelnemers in Amsterdam. De commissie adviseerde in sommige gevallen om aan bepaalde delen van het plan geen subsidie te verlenen, en aan andere delen van het plan wel. De adviescommissies hebben vervolgens per aanvraag geadviseerd over het subsidiebedrag, waarover het bestuur bij de subsidieverlening heeft besloten.

BUDGET

Subsidieplafonds voor de periode 2021-2024 zijn voorafgaand aan de openstelling van de regeling gepubliceerd en (per kalenderjaar) vastgesteld op:

Commissie	Maximaal beschikbare subsidie
BFNA	€ 3.300.000
Cultuureducatie	€ 2.000.000
Dans	€ 1.800.000
Erfgoed (musea)	€ 2.600.000
Film	€ 1.700.000
Letteren	€ 710.000
Muziek en Muziektheater	€ 2.345.000
Theater	€ 5.225.000
	€ 19.680.000

CHECK OP FEITELIJKE ONJUISTHEDEN

Voordat het AFK haar definitieve besluit heeft genomen, zijn de aanvragers in de gelegenheid gesteld om eventuele feitelijke onjuistheden in het conceptadvies kenbaar te maken. Ze hebben de mogelijkheid gekregen om, uitsluitend via een online antwoordformulier van het AFK, binnen vijf werkdagen te reageren. De secretaris van de adviescommissie heeft de reacties behandeld waarbij in ieder geval buiten beschouwing zijn gelaten, feiten die zich hebben voorgedaan na de sluitingsdatum (3 februari 2020) of (nieuwe) feiten die niet reeds in de aanvraag door de aanvrager waren gesteld. Ook eventueel toegestuurde bijlagen en aanvullingen op de aanvraag zijn niet in behandeling genomen. In het geval een reactie aanleiding gaf om het advies te herzien, is het advies aangepast.

INTEGRALITEIT KUNSTENPLAN 2021-2024

De organisaties die een kunstenplansubsidie ontvangen van de gemeente maken onderdeel uit van de Amsterdam Bis (Amsterdamse Basisinfrastructuur). Het gaat om 21 instellingen die op naam zijn aangewezen, en veertien organisaties die zijn aangewezen op basis van een van de negen vastgestelde functies. De Amsterdamse Kunstraad (AKr) adviseert het gemeentebestuur over de ondernemingsplannen en begrotingen van de voor de Amsterdam Bis opterende aanvragers, terwijl het AFK besluit over de andere aanvragers in het Kunstenplan. De organisaties die in aanmerking wilden komen voor een functie in de Amsterdam Bis hebben doorgaans zowel een aanvraag bij de gemeente als bij het AFK ingediend. De elf organisaties die een aanvraag hadden ingediend bij het AFK en zijn gehonoreerd voor een functie in de Amsterdam Bis hebben hun aanvraag bij het AFK ingetrokken.

Om de integraliteit van het Kunstenplan te bewaken heeft het AFK geregeld overleg gehad met de AKr. De AKr en het AFK hebben driemaal vergaderd tijdens de adviseringsperiode om een integrale visie binnen het Kunstenplan te bevorderen. Tijdens deze bijeenkomsten werden de verschillende disciplines stadsbreed besproken en kwamen bovensectorale thema's aan bod als pluriformiteit, diversiteit en fair practice. Tussentijds heeft regelmatig meer informele afstemming en informatiewisseling plaatsgevonden tussen het AFK en de AKr, onder andere over de dubbele aanvragen. Zo heeft het AFK op verzoek van de AKr monitorgegevens gedeeld van de aanvragers die het AFK in de afgelopen periode ondersteund heeft en die nu opteerden voor een plek in de Amsterdam Bis. Ook zat in de meeste adviescommissies van het AFK ten minste één adviseur die ook adviseerde in een van de disciplinecommissies van de AKr. Voor deze dubbeladviseurs is een gezamenlijke informatiebijeenkomst georganiseerd waarin hun rol is besproken.

Samenstelling adviescommissies

Korte biografieën van de adviseurs en voorzitters zijn [hier](#) te vinden.

Adviescommissie BFNA (beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur)

Jacinta Duttenhofer (voorzitter)
Mike Anderson
Deanna Herst
Wilja Jurg
Ahmet Polat
Barbara Visser
Huib Haye van der Werf

Adviescommissie Cultuureducatie

Virna Ten-Jet-Foei (voorzitter)
Job Kaihatu
Tanja Kerkvliet
Jurjen Klant
René van der Kolk (ook adviseur AKr)
Delano Mac Andrew
Bertien Minco
Y.M.P.

Adviescommissie Dans

Hester Keesmaat (voorzitter)
Jocelyn Bergland
Hildegard Draaijer (ook adviseurs AKr)
André Grekhov
Peter van der Hoop (ook adviseur AKr)
Peter Jansen
Karin Post
Dave Schwab

Adviescommissie Erfgoed

Rocky Tuhuteru (voorzitter)
Nicolette Bartelink
Agnes Grondman
Wim Manuhutu (ook adviseur AKr)
Behrang Mousavi
Elles van Vegchel

Adviescommissie Film

Antoin Deul (voorzitter)
Colette Bothof
Ivan Garcia-Romero (ook adviseur AKr)
Miryam van Lier
Kaweh Modiri
Gerwin Tamsma
Sander Verdonk

Adviescommissie Letteren

Kim Wannet (voorzitter)
Thomas Heerma van Voss
Karlíjn Leenders (ook adviseur AKr)
Martijn Mewe
Vamba Sherif
Tirsa With

Adviescommissie Muziek en Muziektheater

Aldith Hunkar (voorzitter)
Rolf Burrekers (voorzitter)
Malik Berrabah
Titia Bouwmeester
Mohamed Bouzia
Marcel Kranendonk
Vedran Mircetic
Hernán Schwartzman (ook adviseur AKr)
Rosita Wouda

Adviescommissie Theater

Joanna van der Zanden (voorzitter)

Abdel Daoudi

Katinka Enkhuizen

Joop Kuyvenhoven

Khadija Massaoudi

Lode van Piggelen

Karin Veraart

Karen Welling (ook adviseur AKr)

COLOFON

De Algemene inleiding regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 is een uitgave van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Samenstelling

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Vormgeving

Piraña grafisch ontwerp

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Bezoekadres
Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Postadres
Postbus 1079
1000 BB Amsterdam
Tel: 020 – 5200520
Fax: 020 – 5200599

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

www.afk.nl

secretariaat@afk.nl

www.facebook.com/afk020

twitter.com/AFK020

[instagram.com/afk020/](https://www.instagram.com/afk020/)